

POSTANOWIENIE

Dnia 10 listopada 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner (sprawozdawca)

SSA Jan Kremer

w sprawie z powództwa N. DEVELOPER – Spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością w S.

przeciwko Zdzisławowi N.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 10 listopada 2010 r.,

zażalenia pozwanego

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 1 czerwca 2010 r.,

1) oddała zażalenie

**2) nie obciąża pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów
postępowania zażaleniowego stronie powodowej.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 1 czerwca 2010 r. Sąd Apelacyjny odrzucił apelację pozwanego Zdzisława Wiesława N. od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 29 października 2009 r. w sprawie o zapłatę z powództwa N. DEVELOPER Spółka z ograniczoną, odpowiedzialnością w S. Wyrokiem tym utrzymany został w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie sygn. akt I Nc 21/08. Następnie Sąd Okręgowy odrzucił apelację pozwanego wskutek nieuiszczenia opłaty sądowej od apelacji. Pozwany, uiszczając należną opłatę sądową wniósł o przywrócenie terminu do jej wniesienia, tłumacząc uchybienie mieszkaniem pod adresem córki i nieobecnością. Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2010 r. przywrócił termin do wniesienia apelacji. Sąd Apelacyjny nie podzielił zasadności tego postanowienia i dokonując jego kontroli w oparciu o art. 373 k.p.c. apelację odrzucił. Uzasadnił to nie dowiedzeniem przez pozwanego braku winy w uchybieniu terminowi wniesienia opłaty sądowej od apelacji (art. 168 § 1 k.p.c.), ponieważ powinien był on powiadomić sąd o zmianie adresu zamieszkania, o którym to obowiązku był poinformowany. Tego nie uczynił, stąd korespondencja sądowa była kierowana prawidłowo na adres podany przez pozwanego.

W zażaleniu pozwany zarzucił zaskarżonemu postanowieniu obrazę przepisów postępowania, to znaczy art. 136 § 1 k.p.c. w związku z art. 25 k.c. i art. 233 § 1 k.p.c., a także art. 168 § 1 w związku z art. 380 k.p.c. oraz art. 373 w związku z art. 397 § 2 k.p.c. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego. W odpowiedzi na zażalenie strona powodowa wniosła o oddalenie zażalenia w całości z zasądzeniem kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlega oddaleniu.

W pierwszej kolejności należy rozważyć, czy sąd drugiej instancji powinien był w okolicznościach sprawy zmieniać postanowienie sądu pierwszej instancji, przywracające stronie termin do wniesienia opłaty od apelacji. Skarżący twierdzi, że

ingerencja kontrolna sądu drugiej instancji w takie postanowienie może nastąpić tylko wtedy, gdy istnieje ku temu pewna, oczywista podstawa faktyczna. Na poparcie tego twierdzenia strona przytoczyła sprzyjające temu orzeczenia Sądu Najwyższego. Jednak skarżący ma rację tylko w tym zakresie, w jakim przywrócenie terminu nie powinno podlegać odmiennej ocenie sądu drugiej instancji wyłącznie z powodu prezentowania odmiennego poglądu co do istnienia przyczyn usprawiedliwiających opóźnienie w dokonaniu czynności (postanowienie SN z dnia 29 czerwca 2001 r., IV CZ 81/01, Lex nr 551144).

W niniejszej sprawie nie występuje taka sytuacja, to nie odmienny pogląd Sądu na przyczyny opóźnienia był podstawą do wyrażenia przeciwnego stanowiska przez Sąd drugiej instancji. Uznał on, że pozwany nie dowiódł, wnioskując o przywrócenie terminu, braku swojej winy w uchybieniu terminowi do wniesienia opłaty od apelacji. Nie zachował zatem staranności, jakiej można wymagać od strony dbającej należyście, czyli - obiektywnie to oceniając - wystarczająco o swoje interesy (postanowienie SN z dnia 6 października 1998 r., II CKN 8/98, Lex nr 50679; postanowienie SN z dnia 14 stycznia 1972 r., II CRN 448/71, OSPiKA 1972, nr 7-8, poz. 144).

Dlatego kontrola wymagań formalnych środka odwoławczego przeprowadzona przez Sąd Apelacyjny w niniejszej sprawie była zgodna z art. 373 w związku z art. 397 § 2 k.p.c., w czym mieści się – jak przyznała skarżąca w zażaleniu – sprawdzenie zasadności przywrócenia uchybionego terminu do wniesienia apelacji. Nie było więc naruszenia tych przepisów przez zaskarżone orzeczenie.

Istotą art. 136 k.p.c. jest doprowadzenie do sytuacji, w której między sądem a stronami postępowania może odbywać się niezakłócona wymiana pism procesowych, innych pism i zawiadomień (pism sądowych), co jest konieczne do prawidłowego przebiegu postępowania, jego sprawności i zachowania praw stron postępowania. W interesie stron postępowania jest powiadomienie sądu o każdorazowej zmianie swego miejsca zamieszkania, czyli adresu, pod którym przebywają i mogą odbierać korespondencję w sposób niezakłócony. Nie jest to zawsze tożsame z miejscem zamieszkania w rozumieniu art. 25 k.c. Dla

zachowania obowiązku przewidzianego przez art. 136 § 1 k.p.c. nie ma podstawowego znaczenia, gdzie dana osoba przebywa z zamiarem stałego pobytu, ani jej zameldowanie i jego rodzaj, tylko gdzie w trakcie trwającego postępowania sądowego ma adres korespondencyjny. O takim rozumieniu „zamieszkania” według art. 136 § 1 k.p.c. przekonuje § 4 tego artykułu, w którym jest mowa o doręczeniach na adres zgłoszonej przez stronę oznaczonej skrytki pocztowej.

Tłumaczenie pozwanego w zażaleniu jest nietrafne, nie tylko ze względu na bliskość odległość miejsca znanego sądowi i tego, pod którym, jak twierdzi faktycznie przebywał, ale również ze względu na przybywanie w międzyczasie jeszcze w innej miejscowości i nie czynienie z tego argumentu przebywania pod kolejnym adresem, wreszcie także dlatego – na co zwraca uwagę strona powodowa w odpowiedzi na zażalenie – że pozwany przyznaje w zażaleniu, iż miejsca zamieszkania w ogóle nie zmieniał. Skoro tak, to doręczenie przez Sąd wezwania do uzupełnienia braków formalnych apelacji przez wniesienie opłaty sądowej od apelacji było prawidłowe i do pozwanego miał zastosowanie art. 136 § 2 k.p.c. Jak już wyjaśniono w orzecznictwie negatywne konsekwencje zaniedbania przez stronę obowiązku wynikającego z art. 136 § 1 k.p.c. obciążają tę stronę (postanowienie SN z dnia 23 października 2002 r., II CZ 106/02, Lex nr 577454).

Z tego względu zażalenie na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c. należało oddalić, zaś mając na uwadze okoliczności sprawy i osobę pozwanego, w kwestii kosztów postępowania należało zastosować art. 102 k.p.c.